

**ДУК “ГРОДЗЕНСКАЯ АБЛАСНАЯ НАВУКОВАЯ БІБЛІЯТЭКА
ІМЯ Я.Ф.КАРСКАГА”**

АДДЗЕЛ КРАЯЗНАЎСТВА

**Краязнаўчы каляндар
на 2010 год**

Гродна, 2009

Краязнаўчы каляндар на 2010 год створаны на аснове фактаграфічнай картатэкі “Слынные імяны Гарадзеншчыны”, якая змяшчае звесткі з энцыклапедычных выданняў: Беларуская энцыклапедыя: у 18 т. – Мн.: БелЭн., 1996 – 2004; Республика Беларусь: энцыкл.: в 6 т. – Мн.: БелЭн., 2005 – 2008; Беларусь: энцыкл. давед. – Мн.: БелЭн., 1995; Энцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6 т. – Мн.: БелЭн., 1993 – 2003; Мысліцелі і асветнікі Беларусі. X – XIX стст.: энцыкл. давед. – Мн.: БелЭн., 1995; Асветнікі зямлі беларускай. X – пач. XX стст.: энцыкл. давед. – Мн.: БелЭн., 2001; ВКЛ: энцыкл.: у 2 т. – Мн.: БелЭн., 2005 – 2006; Энцыклапедыя літаратуры і мастацтва Беларусі: у 5 т. – Мн.: БелСЭ, 1984 – 1987; Беларускія пісьменнікі: біябібліягр. слоўн.: у 6 т. – Мн.: БелЭн., 1992 – 1995; Тэатральная Беларусь: энцыкл.: у 2 т. – Мн.: БелЭн., 2002 – 2003; Беларускі фальклор: энцыкл.: у 2 т. – Мн.: БелЭн., 2005 – 2006; Народная культура Беларусі: энцыкл. давед. – Мн.: БелЭн., 2002; Спортивная энциклопедия Беларуси. – Мн.: БелЭн., 2005; Туристская энциклопедия Беларуси. — Мн., 2007; Пяткевіч, А. Людзі культуры з Гродзеншчыны: давед./Аляксей Пяткевіч. – Гродна, 2000; Долготович, Б. Военачальники земли белорусской: энцыкл. справ./Борис Долготович. – Мн.: БелЭн., 2005; Выкладчыкі Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я.Купалы: біябібліягр. давед. – Гродна, 1999; Заведующие кафедрами и профессора Гродненского государственного медицинского (института) университета (1958 – 2003). – Гродно, 2003.

Адбор юбілейных дат рабіўся ў адпаведнасці са значнасцю для гісторыі, эканомікі і культуры краю. Для персаналій юбілейнымі вырашана лічыць: 50, 60, 70, 75, 80, 90, 110, 120, 125, 130, 140, 150... і далей гадоў. Для іншых юбілейных падзей: 20, 25, 30, 40, 50... і далей як для персаналій гадоў. Указваюцца сувязі дзеячоў з Гродзеншчынай. Даты даюцца па новаму стылю, геаграфічныя аб’екты – згодна сучаснага адміністрацыйна-тэрытарыяльнага дзялення.

Краязнаўчы каляндар на 2010 год змяшчае звесткі аб звыш 270 юбілях прадстаўнікоў розных галін дзейнасці, прадпрыемстваў, арганізацый, устаноў, але складальнікі не прэтэндуюць на абсалютна поўную інфармацыю. Бібліятэкары могуць дапоўніць гэту працу новымі звесткамі пра свае рэгіёны.

Спадзяёмся, што наш каляндар будзе карысным і цікавым для чытачоў, навукоўцаў, краязнаўцаў і бібліятэкараў.

У 2010 годзе спаўняецца:

660 год з дня нараджэння **Вітаўта** (1350 – 1430). Князь Гарадзенскі, Вялікі князь ВКЛ.

625 год з часу першага ўпамінання ў пісьмовых крыніцах **г.п.Астрына** Шчуч. р-на (1385 г.).

550 год з дня нараджэння **Глінскага Івана Львовіча** (мянушка Мамай; 1460 – 1522). Ваявода Навагрудскі (1507 г.).

540 год з часу першых звестак у гістарычных крыніцах пра **г.п.Зэльва** (1470 г.).

530 год з дня нараджэння **Юрыя Радзівіла** (каля 1480 – 1541). Дзяржаўны і ваенны дзеяч ВКЛ. Меў маёнткі Баруны, Геранёны ў Ашмян. павеце, Індура, Котра, Табола ў Гродзен. павеце, Жырмуны, Дакудава, Сялец і Збяны ў Лід. павеце.

500 год з дня нараджэння **Фёдарова Івана** (сапр. Масквіцін Іван Фёдаравіч; каля 1510 – 1583). Асветнік, заснавальнік кнігадрукавання ў Расіі, на Украіне і ў Заблудаўскай друкарні (Гродзен. павет).

490 год з дня нараджэння **Бекеша Каспара** (1520, Трансільванія – 1579, Гродна). Ваенны палітычны дзеяч. Валодаў маёнткамі ў Гарадзенскім павеце.

490 год з дня нараджэння **Валовіча Астафія Багданавіча** (каля 1520, Гродзеншчына – 1587). Грамадскі і дзяржаўны дзеяч ВКЛ.

480 год з дня нараджэння **Волана Андрэя** (1530 – 1610). Беларускі грамадскі дзеяч, філосаф, правазнавец, пісьменнік.

430 год з дня нараджэння **Маскевіча Самуіла Іванавіча** (1580(?), в.Сэрвач Навагрудчына, цяпер Карэл. р-н – 1642). Пісьменнік, мемуарыст, грамадскі дзеяч.

410 год з дня нараджэння **Лякшыцкага Францішка** (1600 – 1668, Гродна). Беларускі жывапісец, майстар алтарных карцін, мастак-самавучка. Пісаў алтарныя карціны для жаночага брыгіцкага манастыра ў Гродне.

375 год з часу пабудовы **кляштара францысканцаў** у Гродне (1635 г.). Помнік архітэктуры ў стылі барока.

310 год з дня нараджэння **Фантана Іосіфа III** (1700(?) – пасля 1755), Італьянскі архітэктар, прадстаўнік барокка. Пабудаваў царкву Раства Багародзіцы ў Гродзен. манастыры базыльянак (1726 г.) і палац Сапегаў (1741-1744 гг.).

280 год з дня нараджэння **Агінскага Міхала Казіміра** (1730 – 1800). Дзяржаўны дзеяч Рэчы Паспалітай, кампазітар, паэт, мецэнат. Уладальнік Слонім. староства. Заснаваў слонім. мануфактуры, Слонім. друкарню, Слонім. тэатр Агінскага, Слонім. балетную школу, Слонім. капэлу Агінскага. Па яго ініцыятыве і на яго сродкі быў пабудаваны Агінскі канал.

275 год з дня нараджэння **Сака Джузэпе** (1735 – 1798). Італьянскі архітэктар. У 1773-1774 гг. – каралеўскі архітэктар у Гродне. 1774-1780 гг. – кіраўнік будаўнічых работ у Гродне.

270 год з дня нараджэння **Белапятровіча Ежы** (1740 – 1812). Дзяржаўны дзеяч ВКЛ. У 1771 г. – лідскі лоўчы, у 1810 г. – заснавальнік і першы старшыня Таварыства дабрачыннасці ў Навагрудку.

260 год з дня нараджэння **Маркевіча Ануфрыя** (1750(?), Навагрудчына – 1807(?)). Беларускі асветнік, юрыст.

250 год з дня нараджэння **Сцірпейка Яна** (Івана; 1760 – каля 1817). Беларускі філосаф, прафесар філасофіі ў Гродне.

250 год з дня нараджэння **Гружэўскага Юзафа** (1760 – 1845, в.Кульбакі Лід. р-на). Капітан польскіх войск, памяжовы Лідскага павета, апошні прэзідэнт межавага суда Ліды.

250 год з дня нараджэння **Магусевіча Андрэя Міхайлавіча** (1760 – 1816). Беларускі вучоны-медык. Вучыўся ў Гродзенскай медыцынскай акадэміі.

250 год з дня нараджэння **Гараіна Яна Непамуцэна** (1760 – 1820). Удзельнік паўстання 1794 г. ў Польшчы, на Беларусі і ў Літве. Пасля задушэння паўстання жыў у Гродне.

230 год з дня нараджэння **Анацэвіча Ігната Сымонавіча** (1780, в.Малая Бераставіца Берастав. р-на – 1845). Беларускі гісторык, археограф, архівіст.

225 год з дня нараджэння **Бароўскага Каспара** (1785, Гродзеншчына – 1854). Беларускі жывапісец, педагог. У 1835 г. – напісаў абразы для касцёла у в.В.Эйсманты Берастав. р-на.

225 год з дня нараджэння **Палінскага Міхаіла Мадэставіча** (1785, Слонім. р-н – 1848). Беларускі матэматык, доктар філасофіі, прафесар.

220 год з дня нараджэння **Гурскага Валер’яна** (1790, каля Гродна – 1874). Беларускі педагог, механік, тэхнік.

210 год з дня нараджэння **Хелмікоўскага Яна** (1800 (?) – 1873). Беларускі акцёр, спявак, антрэпрэнёр. У 1854-1855 гг. працаваў у Гродне.

210 год з дня нараджэння **Жалязоўскага Ігнація** (1800 – 1872, Гродна). Рэлігійны праваслаўны дзеяч. У 1839-1848 гг. – настояцель Барысаглебскай (Каложскай) царквы ў Гродне. З 1852 г. жыў у Жыровічах і Гродне.

210 год з дня нараджэння **Зялёнкі Кандыда** (1797 ці 1800 – 1860). Ксёндз Гродзенскага Дамініканскага кляштара. Першы бібліятэкар Гродзенскай публічнай бібліятэкі (верасень 1830-1831 гг.).

210 год з дня нараджэння **Кулакоўскага Ігната Рыгоравіча** (1800, в.Янаўшчына Свісл. р-на – 1870). Беларускі грамадскі дзеяч, педагог.

200 год з дня нараджэння **Цяплінскага Марціна** (1810(?), б.фальварак Крупава Зэльв. р-на – 1847). Беларускі паэт, фалькларыст.

190 год з пачатку дзейнасці **Гродзенскай губернскай друкарні** (1820 г.). Працавала да 1915 г.

190 год з дня нараджэння **Палюты Горгія Антонавіча** (1820, Гродна – ?). Вучоны-медык, прафесар Харкаўскага ветэрынарнага інстытута.

180 год з дня нараджэння **Клімовіча Вікенція Восіпавіча** (каля 1800, в.Пярэсека Навагруд. р-на – каля 1880). Удзельнік рэвалюцыйнага руху ў Беларусі ў 1850-60-я гг., кампазітар.

175 год з дня нараджэння **Гаркаві Аўрама Якаўлевіча** (1835, Навагрудак – 1919). Расійскі ўсходазнавец, семітолаг.

175 год з дня нараджэння **Гіргаса Уладзіміра Фёдаравіча** (1835, Гродна – 1887). Мовазнавец-арабіст, педагог, дацэнт (1865 г.), прафесар Санкт-Пецярбургскага універсітэта (1873 – 1885 гг.).

175 год з дня нараджэння **Мілевіча Ільдафонса Юр’евіча** (каля 1835 – ?). Адзін з кіраўнікоў паўстання 1863-1864 гг. на Беларусі, Польшчы і Літве. З 1860 г. – каморнік у Гродзенскай губерні. У 1863 г. – сакратар паўстанцкага цывільнага начальніка Гродзенскай губерні.

175 год з дня нараджэння **Цэханоўскага Целесціна Міхайлавіча** (1835 – 1906). Удзельнік паўстання 1863-1864 гг. у Беларусі, Польшчы і Літве. Вольнапрактыкуючы ўрач у Гродне.

170 год з дня нараджэння **Мінейкі Зыгмунта Станіслававіча** (1840, в.Балванішкі, цяпер Зялёны Бор Ашмян. р-на – 1925). Удзельнік паўстання 1863-1864 гг. на Беларусі, Польшчы і Літве. Паўстанцкі ваенны начальнік Ашмян. павета.

160 год з дня нараджэння **Горава Фёдара Пятровіча** (1850 – 1910). Рускі акцёр. У 1878-1879 гг. – гастраліраваў у Гродна.

140 год з дня нараджэння **Пакрышкіна Пятра Пятровіча** (1870 – 1921). Рускі архітэктар, рэстаўратар. У 1904-1906 гг. рэстаўрыраваў Каложскую царкву. У 1908-1910 гг. – Лідскі замак.

140 год з дня нараджэння **Трусевіча Станіслава Станіслававіча** (псеўд. Казімір Залеўскі; 1870, в.Вераскава Навагруд. р-на – 1918). Дзеяч рэвалюцыйнага руху на Беларусі, у Польшчы, Літве, публіцыст. У 1891-1892 гг. вёў прапаганду сярод настаўнікаў і сялян Навагруд. і Лід. паветаў.

120 год з дня нараджэння **Арла М.** (Пятэльскі Сцяпан Язэпавіч; 1890 – 1917). Беларускі паэт і публіцыст. У 1910 г. настаўнічаў у в. Струга Мастоўс. р-на.

120 год з дня нараджэння **Дарашкевіча Івана Канстанцінавіча** (1890 – 1943). Беларускі паэт. Скончыў Свіслацкую настаўніцкую семінарыю (1909 г.). Настаўнічаў на Гродзеншчыне.

120 год з дня нараджэння **Ляжневіча Аляксандра Францавіча** (1890, в.Сенцяныты Сморгон. р-на – 1937). Беларускі драматург, тэатразнавец, дзеяч культуры, акцёр.

120 год з дня нараджэння **Яноўскага Самуіла** (1890, в.Матылі Шчуч. р-на – 1935). Яўрэйскі журналіст, краязнавец, бібліёграф.

110 год з часу заснавання **Гродзенскай епархіі Беларускай праваслаўнай царквы** (1900 г.). Адноўлена ў лютым 1992 г.

110 год з дня нараджэння **Працэнка Мікалая Рыгоравіча** (1900 – 1980). Беларускі літаратуразнавец. У 1948-1967 гг. – працаваў на кафедры рускай і замежнай літаратуры ГрДУ імя Я. Купалы.

110 год з дня нараджэння **Селяха Мікалая Трафімавіча** (1900, Свіслач – 1954). Ваенны дзеяч, генерал-маёр артылерыі. Удзельнік грамадзянскай вайны.

90 год з дня нараджэння **Жукоўскага Аляксандра Сямёнавіча** (1920 – 1995). Беларускі педагог, заслужаны работнік культуры БССР, стваральнік народнага музея Слонім. СШ №4.

90 год з дня нараджэння **Пазлевіча Станіслава Мацвеевіча** (нар. у 1920, в.Маркуны Астрав. р-на). Носьбіт традыцыі народнай прозы.

75 год з дня нараджэння **Гарачава Івана Іванавіча** (нар. у 1935 г.). Беларускі вучоны ў галіне заатэхніі. Скончыў ГрСХІ, ў 1965-1967 гг. – працаваў у ім.

75 год з дня нараджэння **Давыдзіка Міхаіла Фёдаравіча** (нар. у 1935 г., в.Падароск Ваўкавыс. р-на). Беларускі журналіст, галоўны рэдактар міжнароднай газеты “Беларусачка”.

70 год з часу заснавання **Гродзенскай мэблевай фабрыкі** (1940 г.). Цяпер ААТ “Саюзпрамтэхмантаж”.

70 год з часу заснавання **ДУК “Гродзенскі абласны метадычны цэнтр народнай творчасці”** (б.Дом народнай творчасці; 1940 г.).

70 год з часу стварэння **Ваўкавыскага ваенна-гістарычнага музея імя П.І.Баграціёна** (1940 г.).

60 год з часу адкрыцця **Гродзенскага абласнога дыспансера спартыўнай медыцыны** (1950 г.).

50 год з часу заснавання **Гродзенскага завода гандлёвага машынабудавання** (1960 г.). Цяпер АТТ “Гродгандальмаш”.

25 год з часу адкрыцця **Рэспубліканскага музея атэізму і гісторыі рэлігіі** (1985 г.). Цяпер УК “Гродзенскі дзяржаўны музей гісторыі рэлігіі”.

Студзень

60 год з часу заснавання **ААТ “Гродзенскі камбінат будаўнічых матэрыялаў”** (1950 г.).

1 – 20 год з часу заснавання **Слонімскага драматычнага тэатра** (1990 г.).

3 – 70 год з дня нараджэння **Вадаевіча Васіля Пятровіча** (нар. у 1940 г.). Беларускі вучоны ў галіне медыцыны. Прафесар кафедры факультэцкай тэрапіі ГрДМУ.

6 – 50 год з дня нараджэння **Пранько Вячаслава Аркадзевіча** (нар. у 1960 г.). Беларускі матэматык. Дацэнт кафедры матэматычнага аналізу ГрДУ імя Я.Купалы.

8 – 60 год з дня нараджэння **Кірвеля Івана Восіпавіча** (нар. у 1950 г., в.Арцюшы Шчуч. р-на). Беларускі географ, педагог.

9 – 70 год з дня нараджэння **Худой Марыі Мікалаеўны** (нар. у 1940 г.). Беларускі дзяржаўны дзеяч. Скончыла Лідскі сельскагаспадарчы тэхнікум. Дэпутат Палаты Прадстаўнікоў Нацыянальнага Сходу РБ.

11 – 80 год з дня нараджэння **Кабац Эўгеніюша** (нар. у 1930 г., Ваўкавыск). Польскі пісьменнік, празаік, эсэіст, перакладчык.

11 – 60 год з дня нараджэння **Руцкай Алены Вітальеўны** (нар. у 1950 г., в.Дзякаўцы Шчуч. р-на). Беларуская паэтка, член СП Беларусі (1985 г.), педагог, заслужаны настаўнік Беларусі.

11 – 50 год з дня нараджэння **Афанасьевай Таццяны Юр’еўны** (нар. у 1960 г.). Беларускі вучоны-гісторык, архівіст, узначальвае Нацыянальны гістарычны архіў Беларусі ў Гродна.

15 – 75 год з дня нараджэння **Касьяновіча Рыгора Рыгоравіча** (нар. у 1935 г.). Беларускі вучоны ў галіне эканомікі, дацэнт кафедры эканамічнай тэорыі ГрДУ імя Я. Купалы, член Саюза журналістаў РБ.

15 – 70 год з часу ўтварэння **Астравецкага, Ашмянскага, Ваўкавыскага, Воранаўскага, Гродзенскага, Дзятлаўскага, Зэльвенскага, Іўеўскага, Лідскага, Мастоўскага, Навагрудскага, Свіслацкага, Слонімскага, Смаргонскага, Шчучынскага раёнаў** (1940 г.).

18 – 90 год з дня нараджэння **Філіпава Пятра Паўлавіча** (нар. у 1920 г.). Беларускі акцёр. З 1961 г. працаваў у Гродзенскім абласным драматычным тэатры.

18 – 80 год з дня нараджэння **Міско Сцяпана Міхайлавіча** (нар. у 1930 г., в.Чамяры Слонім. р-на). Беларускі мастацтвазнавец, культуролаг.

21 – 70 год з дня нараджэння **Драко Аляксандра Уладзіміравіча** (нар. у 1940 г., в.Застадолле Карэл. р-на). Беларускі юрыст.

Люты

2 – 50 год з дня нараджэння **Васілені Алега Леанідавіча** (нар. у 1960 г., в.В.Ёдкавічы Берастав. р-на). Беларускі дызайнер.

4 – 90 год з дня нараджэння **Сасноўскага Міхаіла Сцяпанавіча** (нар. 1920 г.). Беларускі дзяржаўны дзеяч. У 1958-1962 гг. – першы сакратар Свіслацкага райкама партыі, у 1962-1983 гг. – намеснік старшыні аблвыканкама, ганаровы грамадзянін Свіслачы.

5 – 80 год з дня нараджэння **Чартко Івана Восіпавіча** (1930, в.Ярошычы Навагруд. р-на – 1975). Беларускі мовазнавец, педагог.

6 – 50 год з дня нараджэння **Герасім Ірэны** (дзявоч.Стурліс; нар. у 1960 г., в.Ажуройсці Астрав. р-на). Беларуская і літоўская мастачка.

8 – 60 год з дня нараджэння **Бачарава Віктара Мітрафанавіча** (нар. у 1950 г.). Беларускі паэт, празаік, самадзейны кампазітар, педагог. З 1975 г. жыве ў Лідзе.

8 – 50 год з дня нараджэння **Беня Рамуальда Уладзіміравіча** (нар. у 1960 г., в.Пажыжма Воран. р-на). Беларускі краязнавец.

10 – 70 год з дня нараджэння **Амяльянчыка Міхаіла Сцяпанавіча** (нар. у 1940 г.) Беларускі вучоны ў галіне агульнай медыцыны, доктар медыцынскіх навук, прафесар ГрДМУ.

10 – 70 год з дня нараджэння **Вадап'янава Паўла Аляксандравіча** (нар. у 1940 г., в.Паланая Карэл. р-на). Беларускі філосаф, доктар філасофскіх навук, прафесар-эколаг.

10 – 70 год з дня нараджэння **Клімуця Яраслава Іванавіча** (нар. у 1940 г., в.Вострава Мастоўс. р-на). Беларускі крытык і літаратуразнавец, педагог.

11 – 70 год з часу заснавання **Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі ў Гродне** (1940 г.).

12 – 60 год з дня нараджэння **Грыгор'ева Георгія Аляксеевіча** (1950, Гродна – 2002). Беларускі гісторык.

15 – 60 год з дня нараджэння **Вялічка Магдалены Рыгораўны** (нар. у 1950 г., в.Зарэчная Даліна Шчуч. р-на). Беларускі вучоны ў галіне біяхіміі і фізіялогіі, доктар медыцынскіх навук, прафесар.

16 – 50 год з дня нараджэння **Германа Алега Вітольдавіча** (нар. у 1960 г., Гродна). Беларускі вучоны ў галіне матэматычнай логікі і кібернетыкі.

17 – 60 год з дня нараджэння **Міхалковіча Мікалая Уладзіміравіча** (нар. у 1950 г., в.Залясяны Гродзен. р-на). Беларускі вучоны ў галіне педагогікі.

18 – 60 год з дня нараджэння **Дрозд Наталлі Іванаўны** (нар.у 1950 г., Слонім). Беларускі дзяржаўны дзеяч, пасол па асобых даручэннях Міністэрства замежных спраў РБ, надзвычайны і паўнамоцны пасол.

19 – 120 год з дня нараджэння **Сваяка Казіміра** (сапр. Стаповіч Канстанцін Мацвеевіч; 1890, в.Барані Астрав. р-на – 1926). Заходнебеларускі паэт, празаік, рэлігійны і грамадскі дзеяч.

22 – 90 год з дня нараджэння **Мялешкі Льва Восіпавіча** (нар. у 1920 г.). Беларускі фізік, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар ГрДУ імя Я.Купалы.

22 – 75 год з дня нараджэння **Лагонды Расціслава Анатольевіча** (нар. у 1935 г., в.Ляткі Мастоўс. р-на). Беларускі музыкант (трамбон), музычны педагог, прафесар.

22 – 50 год з дня нараджэння **Лялікава Аляксандра Міхайлавіча** (нар. у 1960 г., в.Саволеўка Гродзен. р-на). Беларускі фізік, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар ГрДУ імя Я. Купалы.

22 – 50 год з дня нараджэння **Шылавай Ірыны Алегаўны** (нар. у 1960 г., Гродна). Беларуская спартсменка (стральба кулявая), майстар спорту СССР міжнароднага класа, заслужаны майстар спорту СССР, чэмпіёнка XXIV Алімпійскіх гульняў (1988 г.), чэмпіёнка Еўропы (1996 г.), двухкратная чэмпіёнка свету (1990 г.), пяцікратная чэмпіёнка СССР.

23 – 170 год з дня нараджэння **Крастоўскага Усевалада Уладзіміравіча** (1840 – 1895). Рускі пісьменнік і афіцэр. У 1868-1874 гг. служыў на Гродзеншчыне.

23 – 75 год з дня нараджэння **Бажко Васіля Васільевіча** (нар. у 1935 г.). Беларускі архітэктар. У 1963-1977 гг. – галоўны архітэктар горада Гродна. У 1977-1983 гг. – галоўны архітэктар “Гроднаграмадзянпраект”.

25 – 75 год з дня нараджэння **Жыбнёва Яўгена Анатольевіча** (нар. у 1935 г.). Беларускі мастак. У 1966-1967 гг. –

афармляў экспазіцыі Гродзенскага гісторыка-археалагічнага музея.

25 – 50 год з дня нараджэння **Грыневіча Сяргея Аркадзьевіча** (нар. у 1960 г., в.Краснае Сяло Ваўкавыс. р-на). Беларускі мастак, Сябра беларускага Саюза мастакоў.

27 – 50 год з дня нараджэння **Петрушкевіч Алы Мікалаеўны** (нар. у 1960 г., в.Шчонава Карэл. р-на). Беларуская паэтка, крытык, літаратуразнавец, педагог.

28 – 70 год з дня нараджэння **Мазуро Пятра Іванавіча** (нар. у 1940 г., в.Ваўканоша Навагруд. р-на). Беларускі вучоны-аграном, дацэнт кафедры агульнага земляробства Гродзенскага аграрнага ўніверсітэта.

Сакавік

70 год з часу адкрыцця **Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я.Купалы** (1940 г.).

4 – 120 год з дня нараджэння **Адважнага Вінцука** (сапр. Германовіч Язэп Станіслававіч; 1890, в.Гальшаны Ашмян. р-на – 1978). Беларускі пісьменнік.

4 – 60 год з дня нараджэння **Жураўлёвай Наталлі Барысаўны** (нар. у 1950 г.). Беларускі культуралаг, дацэнт кафедры культуралогіі ГрДУ імя Я.Купалы.

4 – 60 год з дня нараджэння **Качана Кастуса** (Канстанцін Іванавіч; нар. у 1950 г., в.Лаўрышава Навагруд. р-на). Беларускі мастак, пейзажыст, Сябра Беларускага Саюза мастакоў.

5 – 80 год з дня нараджэння **Сцяцко Паўла Уладзіміравіча** (нар. у 1930 г., в.Грабава Зэльв. р-на). Беларускі мовазнавец, доктар філалагічных навук, прафесар ГрДУ імя Я.Купалы.

5 – 20 год з часу адкрыцця **ландшафтнага заказніка рэспубліканскага значэння “Азёры”** (Гродзен. і Шчуч. р-ны, 1990 г.).

7 – 125 год з дня нараджэння **Бярдзьева Валер’яна** (1885, Гродна – 1956). Рускі і польскі дырыжор, педагог.

7 – 50 год з дня нараджэння **Дабрыяна Юрыя Канстанцінавіча** (нар. у 1960 г., в.Пескі Мастоўс. р-на). Беларускі вучоны-матэматык.

8 – 100 год з дня нараджэння **Конюха Пятра Васільевіча** (1910, в.Турэц Карэл. р-на – 1994). Беларускі спявак.

8 – 75 год з дня нараджэння **Дзесьціка Івана Іванавіча** (нар. 1935 г., г.Свіслач). Беларускі вучоны-біёлаг.

9 – 100 год з дня нараджэння **Гінтаўта Франца Віктаравіча** (1910 – 2002, Гродна). Беларускі біёлаг, педагог. У 1965-1975 гг. – старшы выкладчык, дацэнт кафедры заалогіі і анатоміі Гродзен. педагагічнага інстытута.

11 – 80 год з дня нараджэння **Куксевіча Здзіслава** (нар. у 1930 г., Гродна). Польскі філосаф, педагог, доктар гуманітарных навук, прафесар.

11 – 75 год з дня нараджэння **Булыкі Аляксандра Мікалаевіча** (нар. ў 1935 г., в.Селішча Навагруд. р-на). Беларускі мовазнавец.

21 – 170 год з дня нараджэння **Багушэвіча Францішка** (1840 – 1900). Беларускі пісьменнік, публіцыст, перакладчык, адзін з пачынальнікаў новай беларускай літаратуры (крытычны рэалізм). З 1898 г. жыў у в.Кушыяны Смаргон. р-на. Працаваў настаўнікам у народнай школе в.Доцішкі Воран. р-на.

22 – 100 год з дня нараджэння **Мяйштовіча Яна** (1910, в.Вялікая Рагозніца Мастоўс. р-на – 1997). Польскі дыпламат, публіцыст, перакладчык.

25 – 75 год з дня нараджэння **Рагулі Аляксея Уладзіміравіча** (нар. у 1935 г., в.Сенна Навагруд. р-на). Беларускі літаратуразнавец, крытык, культуралаг, педагог, аўтар і складальнік вучэбных дапаможнікаў для сярэдніх школ.

26 – 70 год з дня нараджэння **Касцюка Міхаіла Паўлавіча** (нар. у 1940 г., в.Масцішча Навагруд. р-на). Беларускі гісторык, доктар гістарычных навук, прафесар, акадэмік НАН Беларусі.

27 – 70 год з дня нараджэння **Гайдука Фердынанда Міхайлавіча** (нар. у 1940 г., в.Шалькоўшчына Шчуч. р-на).

Беларускі вучоны ў галіне псіхіятрыі, заслужаны работнік аховы здароўя Беларусі.

29 – 75 год з дня нараджэння **Загорскага Браніслава Іпалітавіча** (нар. у 1935 г., в.Жупраны Ашмян. р-на). Беларускі гісторык, педагог.

Красавік

6 – 100 год з дня нараджэння **Кіта Барыса Уладзіміравіча** (нар. у 1910 г.) Амерыканскі вучоны ў галіне астранаўтыкі, асветнік, педагог, дзеяч беларускай эміграцыі, акадэмік міжнароднай акадэміі астранаўтыкі ў Парыжы. Дзіцячыя гады прайшлі ў в.Агароднікі Карэл. р-на. З восені 1939 г. дырэктар Навагруд. беларускай гімназіі.

9 – 60 год з дня нараджэння **Громака Валерыя Іванавіча** (нар. у 1950 г., г.п.Мір Карэл. р-на). Беларускі матэматык, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар.

10 – 100 год з дня нараджэння **Беспамятных Нікіфара Дзмітрыевіча** (1910 – 1987). Беларускі вучоны-матэматык. У 1974-1977 гг. – загадчык кафедры геаметрыі і методыкі выкладання Гродзенскага педінстытута. У 1978-1983 гг. – дацэнт гэтай кафедры.

10 – 70 год з дня нараджэння **Крэпака Барыса Аляксеевіча** (нар. у 1940 г.). Беларускі мастацтвазнаўца, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі. У 1955-1958 гг. жыў у Гродна.

12 – 120 год з дня нараджэння **Нёманскага Янкі** (сапр. Пятровіч Іван Андрэевіч; 1890, в.Шчорсы Навагруд. р-на – 1937). Беларускі пісьменнік, вучоны-эканаміст, грамадскі дзеяч.

14 – 125 год з дня нараджэння **Рак-Міхайлоўскага Сымона Аляксандравіча** (1885 – 1938). Беларускі грамадскі і палітычны дзеяч, педагог. У 1918-1920 гг. жыў у Гродне. Выкладчык Гродзен. беларускай гімназіі. У 1920-1922 гг. – заснавальнік і дырэктар Беларускай настаўніцкай гімназіі ў в.Баруны Ашмян. р-на.

14 – 90 год з дня нараджэння **Карпюка Аляксея Нічыпаравіча** (1920 – 1992). Беларускі пісьменнік, заслужаны работнік культуры Беларусі. У 1978-1992 гг. – сакратар Гродзенскага абласнога аддзялення СП Беларусі.

15 – 110 год з дня нараджэння **Тамашчыка Уладзіміра** (1900, в.Вялікія Азяранкі Ваўкавыс. р-на – 1970). Царкоўна-грамадскі дзеяч.

16 – 75 год з дня нараджэння **Клышкі Анатоля Канстанцінавіча** (нар. у 1935 г.). Беларускі крытык, педагог, мовазнаўца, перакладчык, заслужаны работнік культуры РБ. У 1952-1953 гг. працаваў карэктарам у навагрудскай газеце “Звязда”.

17 – 70 год з дня нараджэння **Зайка Валерыя Анатольевіча** (нар. у 1940 г., в.Вераскава Навагруд. р-на). Беларускі вучоны ў галіне радыёэлектронікі і інфарматыкі, доктар тэхнічных навук.

17 – 50 год з дня нараджэння **Мацко Юрася** (Юры Віктаравіч; нар. у 1960 г.). Беларускі мастак, сябра Беларускага саюза мастакоў (1997 г.). У 1986-1990 гг. працаваў архітэктарам у Гроднапраектрэстаўрацыі.

18 – 110 год з дня нараджэння **Валковіча Данілы Іванавіча** (1900, в.Занёманск Гродзен. пав., цяпер у межах г.Масты – 1937). Беларускі рэвалюцыйны дзеяч, старшыня СНК Беларусі.

18 – 110 год з дня нараджэння **Рабіна Іосіфа Ізраілевіча** (1900, Гродна – 1987). Яўрэйскі пісьменнік. Сябра Саюза пісьменнікаў СССР (1934 г.).

20 – 110 год з дня нараджэння **Клімовіча Адольфа Юсцінавіча** (1900, в.Клюшчаны Астрав. р-на – 1970). Беларускі грамадскі і культурны дзеяч, журналіст, выдавец.

21 – 90 год з дня нараджэння **Врублеўскага Пятра** (1920, в.Нача Воран. р-на – 1990). Польскі мастак.

28 – 60 год з дня нараджэння **Камаровай Тамары Канстанцінаўны** (нар. у 1950 г.). Беларускі вучоны ў галіне псіхалогіі, дацэнт кафедры агульнай і сацыяльнай псіхалогіі ГрДУ імя Я.Купалы

30 – 80 год з дня нараджэння **Скварніцкага Марэка** (нар. у 1930, Гродна). Польскі пісьменнік, паэт, празаік, эсэіст, журналіст.

Май

1 – 70 год з дня нараджэння **Пратасевіча Івана Пятровіча** (1940 – 1990). Беларускі вучоны-медык. Доктар медыцынскіх навук, прафесар ГрДМУ.

1 – 70 год з дня нараджэння **Халянковай Аліны Люцыянаўны** (1940, в.Дубчаны Лід. р-на – 1979). Беларускі літаратуразнавец, педагог.

2 – 75 год з дня нараджэння **Аляхновіча Мікалая Міхайлавіча** (нар. у 1935 г., в.Варонічы Слонім. р-на). Беларускі фізік, доктар фізіка-матэматычных навук, акадэмік НАН Беларусі, заслужаны дзеяч навукі Беларусі.

5 – 100 год з дня нараджэння **Цыхуна Апанаса Пятровіча** (1910, в.Кунцаўшчына Гродзен. р-на – 2005). Беларускі краязнавец, пісьменнік, паэт, фалькларыст, педагог, заслужаны настаўнік Беларусі.

5 – 80 год з дня нараджэння **Жарскага Міхаіла Васільевіча** (1930, в.Паплавы Навагруд. р-на – 2004). Беларускі гісторык, педагог.

7 – 60 год з дня нараджэння **Дуніча Мікалая Уладзіміравіча** (нар. у 1950 г., в.Дунічы Іўеў. р-на). Беларускі дзяржаўны дзеяч. У 1995-2001 гг. – старшыня Іўеўс. райвыканкама, У 1991-1995гг. – дэпутат Іўеўс. раённага і Гродзен. абласнога Савета дэпутатаў. У 1996-2000 гг. – дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага Сходу РБ.

9 – 75 год з дня нараджэння **Бурдуна Аляксея Аляксандравіча** (нар. у 1935 г., в.Збляны Лід. р-на). Беларускі фізік.

13 – 60 год з дня нараджэння **Курачкіна Юрыя Андрэевіча** (нар. у 1950 г., г.Свіслач). Беларускі фізік-тэарэтык, доктар фізіка-матэматычных навук.

15 – 70 год з дня нараджэння **Сяўко Баляслава Іванавіча** (1940, в.Міжырэчы Зэльв. р-на – 2002). Беларускі артыст тэатра, заслужаны артыст Беларусі.

15 – 60 год з дня нараджэння **Чумак Людмілы Мікалаеўны** (нар. у 1950 г., в.Крамяніца Зэльв. р-на). Беларускі мовазнавец, педагог, доктар філалагічных навук.

16 – 60 год з дня нараджэння **Батуры Міхаіла Паўлавіча** (нар. у 1950 г., в.Клюкавічы Навагруд. р-на). Беларускі вучоны ў галіне інфармацыйных тэхналогій і вылічальнай тэхнікі, педагог, акадэмік Міжнароднай акадэміі навук.

17 – 120 год з дня нараджэння **Акермана Уладзіміра Іосіфавіча** (1890 – 1972, Гродна). Расійскі і беларускі вучоны ў галіне псіхіятрыі, доктар медыцынскіх навук, прафесар.

18 – 100 год з дня нараджэння **Леановіча Паўла Антонавіча** (1910, в.Чухны Ашмян. р-на – 1985), беларускі геалаг.

18 – 50 год з дня нараджэння **Янушкевіча Пятра Вацлававіча** (нар. у 1960 г., в.Клінчаны Гродзен. р-на). Беларускі мастак, Сябра беларускага Саюза мастакоў.

19 – 60 год з дня нараджэння **Ягорава Уладзіміра Уладзіміравіча** (нар. у 1950 г., Гродна). Беларускі хімік-аналітык, доктар хімічных навук. З 1989 г. – загадчык лабараторыі НДІ фізіка-хімічных праблем БДУ.

20 – 75 год з дня нараджэння **Радзько Мікалая Васільевіча** (1935, в.Глоўсёвічы Слонім. р-на – 1999). Беларускі вучоны ў галіне жывёлагадоўлі, доктар сельскагаспадарчых навук, ганаровы прафесар БСГА.

24 – 80 год з дня нараджэння **Русак Галіны** (1930, Навагрудак – 2000). Беларускі жывапісец, графік, дзеяч беларускай дыяспары ў ЗША, прафесар.

25 – 90 год з дня нараджэння **Соламавай Вольгі Іосіфаўны** (1920, в.Лаша Гродзен. р-на – 1944). Арганізатар і кіраўнік маладзёжнага падполля на тэрыторыі Беластоцкай вобласці. З 01.11.1943 г. – сакратар Гродзен. падпольнага гаркама партыі ЛКСМБ.

25 – 70 год з дня нараджэння **Балтрукевіча Станіслава Іванавіча** (нар. у 1940 г., в.Масты Правыя Мастоўс. р-на). Беларускі вучоны ў галіне траўматалогіі, артапедыі і хірургіі.

27 – 110 год з дня нараджэння **Жылкі Уладзіміра** (1900 – 1933). Беларускі паэт, перакладчык, крытык. Скончыў гарадское вучылішча ў мястэчку Мір Карэл. р-на (1914 г.).

Чэрвень

3 – 150 год з дня нараджэння **Уланоўскай Эвяліны Людвігаўны** (1860, Навагрудак – 1915). Рэвалюцыянерка-народніца.

3 – 70 год з дня нараджэння **Каляды Андрэя Андрэевіча** (нар. у 1940 г., в.Панямонь Навагруд. р-на). Беларускі літаратуразнавец, тэатразнавец, педагог, прафесар.

4 – 80 год з дня нараджэння **Сакалоўскага Уладзіміра Лявонцьевіча** (нар. у 1930, в.Мяльканавічы Слонім. р-на). Беларускі літаратуразнавец, перакладчык, даследчык беларуска-нямецкіх культурных сувязей, член СП Беларусі (1993 г.).

5 – 140 год з дня нараджэння **Лазінскага Зыгмунта** (1870, в.Барацін Карэл. р-на – 1932). Польскі і беларускі грамадска-культурны дзеяч, каталіцкі духоўнік.

5 – 60 год з дня нараджэння **Серады Людмілы Міхайлаўны** (нар. у 1950 г., Гродна). Беларускі мовазнавец, педагог.

7 – 130 год з дня нараджэння **Іваноўскага Вацлава Леанардавіча** (1880, б.фальварак Лябёдка Шчуч. р-на – 1943). Беларускі палітычны і грамадскі дзеяч, доктар тэхналагічных навук, прафесар.

7 – 70 год з дня нараджэння **Міско Андрэя Васільевіча** (нар. у 1940 г., в.Чамяры Слонім. р-на). Беларускі вучоны ў галіне сельскай гаспадаркі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1998 г.).

8 – 80 год з дня нараджэння **Бароўскага Міхаіла Іванавіча** (1930, в.Плюскалаўцы Берастав. р-на – 2001). Беларускі філосаф, доктар філасофскіх навук.

9 – 75 год з дня нараджэння **Бурыкава Аляксандра Дзмітрыевіча** (нар. у 1935 г.). Беларускі вучоны ў галіне інфарматыкі. У 1981-1997 гг. – прафесар кафедры інфарматыкі і вылічальнай тэхнікі ГрДУ імя Я.Купалы.

12 – 60 год з дня нараджэння **Вісманта Францішка Іванавіча** (нар. у 1950 г., Ліда). Беларускі вучоны ў галіне фізіялогіі і паліталогіі, член-карэспандэнт НАН Беларусі.

14 – 110 год з дня нараджэння **Міхася Забэйды-Суміцкага** (Забэйда Міхась Іванавіч; 1900, в.Несцеравічы Свісл. р-на – 1981). Беларускі оперны спявак і артыст.

14 – 75 год з дня нараджэння **Леткі Івана Антонавіча** (1935, маёнтak Масаляны Берастав. р-на – 1999). Беларускі паэт, сябра СП Расіі.

18 – 80 год з дня нараджэння **Петрашэвіча Яўгена Канстанцінавіча** (нар. у 1930 г., в.Падбараны Мастоўс. р-на). Беларускі музычны педагог, кампазітар.

18 – 60 год з дня нараджэння **Акудовіча Валянціна Васільевіча** (нар. у 1950 г., Свіслач). Беларускі культуралаг, літаратуразнаўца, эсэіст, публіцыст.

21 – 190 год з дня нараджэння **Залескага Браніслава Францавіча** (1820 – 1880). Беларускі і польскі мастак і пісьменнік. У 1857-1859 гг. – жыў і працаваў каля Гродна.

24 – 130 год з дня нараджэння **Краскоўскага Івана Ігнатавіча** (1880, в.Дубічы Ваўкавыс. р-на – 1955). Беларускі грамадска-культурны дзеяч, педагог.

25 – 130 год з дня нараджэння **Барысевіча Аляксея Іванавіча** (1880, в.Саленікі Карэл. р-на – 1953). Вынаходнік-самавук, Герой працы. Працаваў у Цэнтральным аэрагірадынамічным інстытуце імя М.Жукоўскага.

Ліпень

3 – 60 год з дня нараджэння **Багаслаўчыка Пятра Міхайлавіча** (нар. у 1950 г., в.Юравічы Дзягл. р-на). Беларускі вучоны ў галіне падратэхнічнага будаўніцтва, кандыдат тэхнічных навук, выдатнік адукацыі РБ.

5 – 50 год з дня нараджэння **Жабінскага Уладзіміра Мікалаевіча** (нар. у 1960 г., в.Шутаўчы Смаргон. р-на). Беларускі вучоны ў галіне арганічнай і біяарганічнай хіміі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1996 г.).

6 – 20 год з часу заснавання **Музея-сядзібы Францішка Багушэвіча “Кушляны”**, філіяла Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры (в.Кушляны Смаргон. р-на, 1990 г.).

9 – 80 год з дня нараджэння **Сенюха Чэслава** (нар. у 1930 г., г.п.Любча Навагруд. р-на). Польшкі пісьменнік, перакладчык, журналіст.

15 – 60 год з дня нараджэння **Прэабражэнскага Уладзіміра Барысавіча** (нар. у 1950 г., Гродна). Беларускі архітэктар, Сябра Беларускага саюза архітэктараў.

18 – 40 год з часу заснавання **Свіцязянскага рэспубліканскага ландшафтнага заказніка** (1970 г.).

20 – 130 год з дня нараджэння **Леўчыка Гальяша** (сапр. Ляўковіч Ілля Міхайлавіч; 1880, Слонім – 1944). Беларускі паэт.

21 – 75 год з дня нараджэння **Біркаса Аляксандра Адамавіча** (нар. у 1935 г., в.Дарошавічы Гродзен. р-на). Беларускі вучоны ў галіне сацыяльнай гігіены. У 1987-2002 гг. – загадчык кафедры сацыяльнай гігіены і арганізацыі аховы здароўя ГрДМУ, прафесар.

21 – 150 год з дня нараджэння **Каменскага Антона Іосіфавіча** (1860 ці 1861, Вільня або маёнтak Ярылаўка Ваўкавыс. пав. – 1933). Польшкі графік і жывапісец.

27 – 80 год з дня нараджэння **Абуховіча Віктара Станіслававіча** (нар. у 1930 г., в.Струпіна Гродзен. р-на). Беларускі эканаміст, доктар эканамічных навук.

29 – 60 год з дня нараджэння **Бліновай Тамары Барысавны** (нар. у 1950 г.). Бел. гісторык. З 1972 г. працуе ў ГрДУ імя Я.Купалы.

Жнівень

1 – 80 год з дня нараджэння **Кур’яна Мікалая** (нар. у 1930 г., в.Турэц Карэл. р-на). Беларускі псіхолаг, педагог.

2 – 70 год з дня нараджэння **Ярашэвіча Уладзіміра Кірылавіча** (нар. у 1940 г., в.Жукевічы Гродзен. р-на). Доктар

тэхнічных навук, прафесар, акадэмік Міжнароднай акадэміі інфармацыйных тэхналогій.

9 – 160 год з дня нараджэння **Абіхта Рудольфа** (1850 – 1921). Нямецкі філолаг-славіст, адзін з першых даследчыкаў і папулярызатараў беларускай культуры ў Германіі. У 1915-1916 ці 1917 гг. – выкладчык Свіслацкай настаўніцкай семінарыі.

9 – 120 год з дня нараджэння **Бурсевіча Максіма** (1890, в.Чамяры Слонім. р-на – 1937). Беларускі палітык.

9 – 100 год з дня нараджэння **Геніюш Ларысы Антонаўны** (1910, б.маёнтак Жлобаўцы Ваўкавыс. пав. (цяпер. Ваўкавыс. р-н) – 1983, г.п.Зэльва). Беларуская паэтка, празаік.

10 – 60 год з дня нараджэння **Вераб’я Анатоля Леанідавіча** (нар. у 1950 г., в.Вайнілавічы Мастоўс. р-на). Беларускі крытык, літаратуразнавец, член СП Беларусі (1989 г.).

10 – 50 год з дня нараджэння **Бурдзя Васіля Мікалаевіча** (нар. у 1960 г.). Беларускі вучоны ў галіне біяхіміі. Доктар хімічных навук, дэкан факультэта біялогіі і экалогіі ГрДУ імя Я.Купалы.

11 – 75 год з дня нараджэння **Шышко Рыгора Барысавіча** (нар. у 1935 г., Масты). Беларускі правазнавец, доктар права. З 1997 г. – суддзя Канстытуцыйнага Суда.

13 – 260 год з дня нараджэння **Карніцкага Ксаверыя** (1750, Навагруд. ваяводства – 1801). Падарожнік, першы урадженец ВКЛ і РП, які наведаў Аўстралію.

13 – 75 год з дня нараджэння **Забайскага Міхаіла Цімафеевіча** (нар. у 1935 г., в.Турэц Карэл. р-на). Беларускі вучоны ў галіне тэхналогіі машынабудавання, заслужаны работнік прамысловасці Беларусі.

21 – 60 год з дня нараджэння **Сялевіч Таццяны Аляксандраўны** (нар. у 1950 г.). Беларускі вучоны ў галіне біялогіі. Дацэнт кафедры батанікі і заалогіі ГрДУ імя Я.Купалы.

24 – 70 год з дня нараджэння **Салатыцкага Анатоля Іосіфавіча** (нар. у 1940 г.). Беларускі скульптар. Працаваў у Гродзенскіх мастацкіх майстэрнях.

Верасень

1 – 125 год з дня нараджэння **Славінскага Адама Сямёнавіча** (1885 – 1937). Дзеяч польскага і міжнароднага працоўнага руху. У ліпені-жніўні 1920 г. – старшыня Гродзенскага ваенрэўкома.

2 – 60 год з дня нараджэння **Дзвілянскага Аркадзя Якаўлевіча** (нар. у 1950 г., Ліда). Беларускі, рускі, яўрэйскі паэт, музычны педагог, этнамузыкалаг, кампазітар, кандыдат мастацтвазнаўства.

3 – 80 год з дня нараджэння **Патапава Юрыя Фёдаравіча** (нар. у 1930 г.) Беларускі архітэктар, заслужаны архітэктар Беларусі (1985 г.), аўтар будынкаў у Гродне у 1960-1982 гг.

5 – 50 год з дня нараджэння **Крата Аляксандра Міхайлавіча** (нар. у 1960 г., в.Гальшаны Ашмян. р-на). Беларускі вучоны ў галіне тэхнічнай кібернетыкі і інфарматыкі, доктар тэхнічных навук, прафесар.

8 – 70 год з дня нараджэння **Кірэенка Кацярыны Рыгораўны** (дзявоч. Лішчык; нар. у 1940 г., г.п.Казлоўшчына Дзягл. р-на). Беларускі географ, эканаміст, педагог.

8 – 60 год з дня нараджэння **Ганчаровай-Грабоўскай Святланы Якаўлеўны** (нар. у 1950 г., в.Асаўляны Мастоўс. р-на). Беларускі літаратуразнавец, доктар філалагічных навук, прафесар.

9 – 50 год з дня нараджэння **Вашкевіча Аляксандра Яўгенавіча** (нар. у 1960 г., Ліда). Беларускі правазнавец, педагог.

10 – 60 год з дня нараджэння **Бойка Валерыя Канстанцінавіча** (нар. у 1950 г., Гродна). Беларускі матэматык. Загадчык кафедры дыферэнцыяльных ураўненняў ГрДУ імя Я.Купалы.

11 – 220 год з дня нараджэння **Пелікана Венцаслава Венцаслававіча** (1790, Слонім – 1873). Расійскі і беларускі вучоны ў галіне медыцыны і хірургіі, прафесар Віленскага ўніверсітэта (1817 г.), рэктар (1826 г.).

11 – 90 год з часу адкрыцця **Дома-музея Адама Міцкевіча** (1920 г.).

14 – 75 год з дня нараджэння **Вырко Мікалая Паўлавіча** (нар. у 1935 г., в.Краснае Карэл. р-на). Беларускі вучоны ў галіне будаўніцтва аўтамабільных дарог, заслужаны работнік адукацыі Беларусі.

15 – 225 год з часу заснавання **Мінскай духоўнай семінарыі імя Трох Свяціцеляў Беларускай Праваслаўнай царквы** (Беларускага экзархата Маскоўскага Патрыярхата (в.Жыровічы Слонім. р-на).

15 – 80 год з дня нараджэння **Богуша Аляксандра Уладзіміравіча** (нар. у 1930 г., в.Вялікая Мядзвядка Карэл. р-на). Беларускі журналіст, краязнавец, заслужаны работнік культуры БССР. У 1964-1969 гг. – рэдактар лідскай раённай газеты “Уперад”. З 1971 г. працаваў на пасадзе галоўнага рэдактара “Гродзенскай праўды”.

17 – 180 з часу заснавання **Гродзенскай абласной навуковай бібліятэкі імя Я.Ф.Карскага** (1830 г.).

17 – 160 год з дня нараджэння **Лейкі Кандрата Тодаравіча** (1860, в.Збочна Слонім. р-на – 1921). Беларускі празаік, паэт, драматург.

17 – 90 год з дня нараджэння **Крамко Яўгена Ігнатавіча** (нар. у 1920 г., в.Беражна Карэл. р-на). Беларускі празаік, публіцыст.

17 – 60 год з дня нараджэння **Карэнды Івана Арсеньевіча** (нар. у 1950 г., в.Крывічы Іўеўс. р-на). Беларускі грамадскі дзеяч, пісьменнік.

19 – 80 год з дня нараджэння **Мазнічка Івана Мікалаевіча** (нар. у 1930 г.). Беларускі архітэктар, заслужаны архітэктар БССР. З 1985 г. галоўны спецыяліст па архітэктуры інстытута “Гроднаграмадзянпраект”.

20 – 200 год з дня нараджэння **Янкоўскага Плакіда** (1810 – 1872). Беларускі і польскі пісьменнік. Вучыўся ў Свіслацкай гімназіі, выкладаў у Жыровіцкай духоўнай семінарыі.

27 – 80 год з дня нараджэння **Краско Валянціна Ягоравіча** (нар. у 1930 г.). Вучоны ў галіне жывёлагадоўлі. У 1957-1959 гг. працаваў на племзаводзе “Рось” Ваўкавыс. р-на.

27 – 70 год з дня нараджэння **Бусько Міколы** (Мікалай Іосіфавіч; нар. у 1940 г., в.Пагарэлка Карэл. р-на). Беларускі паэт, мастак, краязнавец.

30 – 120 год з дня нараджэння **Ляшчэвіча Антона** (1890 – 1943, в.Абрамаўшчына Сморгон. р-на). Беларускі рымска-каталіцкі святар, пастыр.

Кастрычнік

4 – 120 год з дня нараджэння **Беклямішава Уладзіміра Мікалаевіча** (1890, Гродна – 1962). Вучоны-заолаг, заснавальнік навуковай школы паразітолагаў і медыцынскіх энтамолагаў.

5 – 40 год з часу стварэння **Ваўкавыскага ААТ “Беллакт”** па вытворчасці дзіцячага і дыетычнага харчавання (1970 г.).

5 – 50 год з дня нараджэння **Крывалапчука Ігара Альгеравіча** (нар. у 1960 г.). Дацэнт, загадчык кафедры спартыўных дысцыплін ГрДУ імя Я.Купалы.

6 – 120 год з дня нараджэння **Найдуса Лейбы** (1890, Гродна – 1918). Яўрэйскі паэт, перакладчык.

6 – 110 год з дня нараджэння **Куцка Уладаса** (1900, в.Кністушкі Астрав. р-на – 1994). Народны літоўскі майстар разьбы па дрэве.

7 – 50 год з дня нараджэння **Цыганковай Ларысы Іванаўны** (нар. у 1960 г.). Беларускі сацыёлаг. Дацэнт кафедры паліталогіі і сацыялогіі ГрДУ імя Я.Купалы.

8 – 140 год з дня нараджэння **Булатовіча Аляксандра Ксавер’евіча** (1870, Гродзен. губ. – 1919). Падарожнік, дыпламат, рэлігійны публіцыст. Зрабіў адкрыцці ў гідраграфіі і араграфіі Эфіопіі.

9 – 50 год з дня нараджэння **Сыраваткі Анатоля Уладзіміравіча** (нар. у 1960 г., в.Самаравічы Зэльв. р-на).

Беларускі інжынер-канструктар, тэхнолаг, доктар філасофіі, член-карэспандэнт Міжнароднай акадэміі інфармацыйных тэхналогій.

10 – 70 год з дня нараджэння **Тарасава Канстанціна** (нар. у 1940 г.). Беларускі пісьменнік, публіцыст. Працаваў майстрам шкловарэння на шклозаводзе ў г.Бярозаўка Лід. р-на.

12 – 60 год з дня нараджэння **Коласа Валерыя Паўлавіча** (нар. у 1950 г., Ашмяны). Беларускі фізік, доктар фізіка-матэматычных навук.

12 – 50 год з дня нараджэння **Сямашкі Сяргея Аляксандравіча** (нар. у 1960 г., в.Коцькі Дзятл. р-на). Беларускі дзяржаўны дзеяч, дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага Сходу РБ (2001 г.).

16 – 50 год з дня нараджэння **Кадана Аляксандра Міхайлавіча** (нар. у 1960 г., в.Валеўка Навагруд. р-на). Беларускі вучоны ў галіне інфарматыкі, загадчык кафедры інфарматыкі і вылічальнай тэхнікі ГрДУ імя Я.Купалы.

17 – 70 год з дня нараджэння **Шавеля Сяргея Аляксандравіча** (нар. у 1940 г., в.Геруцева Свісл. р-на). Беларускі сацыёлаг, філосаф, доктар сацыялагічных навук.

21 – 75 год з дня нараджэння **Геніюша Юркі** (1935, г.п.Зэльва – 1985). Беларускі паэт, публіцыст.

21 – 80 год з дня нараджэння **Стахоўскага Станіслава** (нар.у 1930 г., в.Азёры Гродзен. р-на). Польскі мовазнавец-славіст і арыенталіст, доктар гуманітарных навук, прафесар.

23 – 50 год з дня нараджэння **Курстака Уладзіслава Юзэфавіча** (нар. у 1960 г.). Беларускі фізік, дацэнт кафедры лазернай фізікі і спектраскапіі ГрДУ імя Я.Купалы.

25 – 60 год з дня нараджэння **Ласмінскага Аляксандра Іосіфавіча** (нар. у 1950 г., Ліда). Беларускі журналіст, краязнавец, фотамастак, кіраўнік народнага фотаклуба “Гродна”, дэпутат, старшыня камісіі па культуры, адукацыі і справах моладзі Гродзен. гарадскога Савета дэпутатаў, кіраўнік ДУ “Телерадыёвяшчальны канал “Гродна-плюс”.

26 – 130 год з дня нараджэння **Карбышава Дзмітрыя Міхайлавіча** (1880 – 1945). Расійскі і савецкі ваенны дзеяч, Герой Савецкага Саюза. Удзельнічаў у абарончых баях за Гродна.

27 – 120 год з дня нараджэння **Шутовіча Віктара Іванавіча** (1890, в.Шутавічы Смаргон. р-на – 1960). Беларускі культурны дзеяч, каталіцкі святар.

27 – 110 год з дня нараджэння **Купцэвіча Фелікса Піліпавіча** (1900, Гродна – 1930 (?)). Беларускі крытык і літаратуразнавец, прэзаік, паэт, перакладчык.

30 – 120 год з дня нараджэння **Урбановіча Міхаіла** (1890, г.п.Астрына Шчуч. р-на – 1973). Беларускі культурны дзеяч, педагог, каталіцкі духоўнік.

Лістапад

70 год з часу ўтварэння **Карэлічкага р-на** (1940 г.).

100 год з дня нараджэння **Супрона Леанарда Феліксавіча** (1910 – 1968). Беларускі вучоны-патафізіёлаг. Першы рэктар ГДМІ.

1 – 60 год з дня нараджэння **Аўчыннікава Уладзіміра Аляксеевіча** (нар. у 1950 г., Гродна). Беларускі вучоны ў галіне прамянёвай тэрапіі.

1 – 30 год з часу стварэння **Гродзенскага абласнога тэатра лялек** (1980 г.)

2 – 50 год з дня нараджэння **Наварыча Алеся** (нар. у 1960 г.). Беларускі прэзаік, член СП Беларусі (1988 г.). У 1986-1987 гг. – выкладчык рускай мовы і літаратуры ў школе в. Малюшычы Карэл. р-на.

3 – 120 год з дня нараджэння **Пушкарэвіча Канстанціна Аляксеевіча** (1890, Слонім – 1942). Беларускі гісторык літаратуры, перакладчык, славіст-педагог, доктар філалагічных навук, прафесар.

3 – 80 год з дня нараджэння **Мекіна Чэслава Іванавіча** (нар. у 1930 г., в.Стасіна Смаргон. р-на). Беларускі грамадскі дзеяч. З 1994 г. – намеснік старшыні Беларускага культурнага таварыства “Хатка” у Гданьску.

3 – 70 год з дня нараджэння **Скварчэўскага Антона Антонавіча** (нар. у 1940 г., Гродна). Старшыня Рэспубліканскага Савета Беларускага таварыства вынаходнікаў і рацыяналізатараў.

5 – 60 год з дня нараджэння **Таран Рэгіны Іванаўны** (нар. у 1950 г., в.Стадаляны Шчуч. р-на). Беларускі педагог.

7 – 220 год з дня нараджэння **Падчашынскага Карла Іванавіча** (1790, в.Жырмуны Воран р-на – 1860). Беларускі архітэктар. Па яго праекце пабудавана Свіслацкая гімназія.

9 – 80 год з дня нараджэння **Шпіта Юрыя Васільевіча** (нар. у 1930 г.). Беларускі архітэктар. Пабудоваў пансіянат “Свіцязь” у Навагруд. р-не, санаторый “Белая Русь” у г.п.Наваельня Дзятл. р-на.

10 – 50 год з дня нараджэння **Вайтукевіча Юрыя Альфрэдавіча** (нар. у 1960 г., в.Жырмуны Воран. р-на). Беларускі фізік.

15 – 110 год з дня нараджэння **Лаўскага Вячаслава Якубавіча** (1900, в.Сланева Навагруд. р-на – 1951). Дзеяч беларускага студэнцкага руху, педагог.

15 – 80 год з дня нараджэння **Стагановіч Тамары Аляксандраўны** (нар. у 1930 г., в.Несутычы Навагруд. р-на). Амерыканская мастачка беларускага паходжання, жывапісец, графік, манументаліст.

17 – 100 год з дня нараджэння **Данілава Андрэя Сцяпанавіча** (1910 – (?)). Лётчык-знішчальнік, ганаровы грамадзянін Гродна. 22 чэрвеня 1941 г. у паветраным баі над Гродна збіў 5 самалётаў.

20 – 100 год з дня нараджэння **Абрамчука Мікалая Іванавіча** (1910, в.Раманаўка Ваўкавыс. р-на – 1974). Герой Савецкага Саюза, удзельнік Вялікай Айчыннай вайны.

20 – 75 год з дня нараджэння **Апіёк Мікалая Афанасьевіча** (нар. у 1935 г.). Беларускі мастак тэатра, жывапісец, заслужаны дзеяч мастацтва Беларусі. У 1964-1974 гг. – працаваў у Гродзенскім абласным драматычным тэатры.

20 – 50 год з дня нараджэння **Дзенісенкі Валянціна Аляксандравіча** (нар. у 1960 г.). Беларускі вучоны ў галіне біяхіміі. Дацэнт кафедры біяхіміі, біятэхналогіі ГрДУ імя Я.Купалы.

22 – 120 год з дня нараджэння **Простага Пятра** (сапр. Бобіч Ульдэфонс; 1890 – 1944, Іўе). Беларускі прэзаік, драматург, публіцыст, перакладчык.

22 – 50 год з дня нараджэння **Бараненкавай Людмілы Лявонцьеўны** (нар. у 1960 г.). Беларускі літаратуразнавец, крытык. Старшы выкладчык кафедры польскай філалогіі і культуры ГрДУ імя Я.Купалы.

22 – 50 год з дня нараджэння **Ільіной Святланы Мікалаеўны** (нар. у 1960 г.). Беларускі вучоны ў галіне афтальмалогіі. Загадчык кафедры вочных хвароб ГДМУ.

22 – 50 год з дня нараджэння **Хорава Алега Генрыхавіча** (нар. у 1960 г., Гродна). Беларускі вучоны ў галіне отарыналарынгалогіі, доктар медыцынскіх навук. Загадчык кафедры отарыналарынгалогіі ГДМУ.

Снежань

2 – 80 год з дня нараджэння **Шаланды Віктара Антонавіча** (нар. у 1930 г., Гродна). Беларускі эканаміст. У 1973-1978 гг. – загадчык кафедры тэхнічных сродкаў і агульнаэканамічных дысцыплін Гродзенскага педінстытута імя Я.Купалы.

6 – 490 год з дня нараджэння **Радзівіл Барбары** (1520 – 1551). Каралева польская, вялікая княгіня літоўская (1550-1551 гг.). Брала шлюб у Геранёнскім касцёле Іўеўскага раёна. Пэўны час жыла ў Геранёнах.

6 – 50 год з дня нараджэння **Булыка Галіны Аляксандраўны** (нар. у 1960 г., в.Осава Воран. р-на). Беларуская паэтка.

7 – 50 год з дня нараджэння **Цішчанкі Яўгена Міхайлавіча** (нар. у 1960 г., Гродна). Беларускі вучоны ў галіне медыцыны, доктар медыцынскіх навук, загадчык кафедры грамадскага здароўя і аховы здароўя ГДМУ.

10 – 110 год з дня нараджэння **Леашэні Яўгена Варфаламеевіча** (1900, п.Альбярцін Слонім. р-на – 1981). Генерал-

лейтэнант інжынерных войск, удзельнік грамадзянскай і Вялікай Айчыннай вайнаў.

10 – 80 год з дня нараджэння **Арочкі Міколы** (нар. у 1930 г., в.Вецявічы Слонім. р-на). Беларускі паэт, празаік, перакладчык, літаратуразнавец, крытык.

13 – 70 год з дня нараджэння **Налівайка Людмілы Дзмітрыеўны** (нар. у 1940 г., Гродна). Беларускі мастацтвазнавец, мастак.

15 – 75 год з дня нараджэння **Гурына Сцяпана Сафронавіча** (нар. у 1935 г., в.Ляпёшкі Іўеўс. р-на). Беларускі вучоны ў галіне матэрыялазнаўства і ліцейнай вытворчасці, доктар тэхнічных навук, прафесар.

18 – 210 год з дня нараджэння **Ходзькі Іосіфа Іванавіча** (1800 – 1881). Беларускі геадэзіст і тапограф. Родавы маёнтak – Хадзькоўшчына Ашмянскага павета. Вёў трыягуляцыйныя работы ў Гродзенскай губерні.

18 – 75 год з дня нараджэння **Галіноўскай Ніны Васільеўны** (нар. у 1935 г.). Беларуская паэтка, член СП Беларусі (1985 г.). Жыла ў в.Лунна Мастоўс. р-на.

18 – 50 год з дня нараджэння **Ільіной-Загнетавай Вікторыі Арнольдаўны** (нар. у 1960 г., Гродна). Беларуская мастачка, сябра Беларускага Саюза мастакоў (1991 г.).

19 – 100 год з дня нараджэння **Мажуля Міхаіла Міхайлавіча** (нар. у 1910 г.). Беларускі фізік. У 1959-1978 гг. – загадчык кафедры медыцынскай і біялагічнай фізікі ГДМІ.

20 – 170 год з дня нараджэння **Альхімовіча Казіміра Дамінікавіча** (1840, в.Дэмбава Шчуч. р-на – 1916). Беларускі жывапісец, графік, дэкаратар, аўтар жывапісных і пластычных работ для касцёлаў.

20 – 120 год з дня нараджэння **Ядкоўскага Юзафа** (1890, Гродна – 1950). Беларускі і польскі археолаг, гісторык, краязнавец, нумізмат, заснавальнік музея ў Гродна. Даследаваў касцёлы, замкі ў Гродне, Крэве, Сынкавічах, Міры.

24 – 50 год з дня нараджэння **Бардана Генадзя Мікалаевіча** (1960 – 1984) Лейтэнант Савецкай Арміі. Загінуў у Афганістане. Пахаваны ў Гродне. Узнагароджаны ордэнам Чырвонай Зоркі.

25 – 70 год з дня нараджэння **Будзевіча Івана Іванавіча** (нар. у 1940 г., Ліда). Беларускі вучоны ў галіне біятэхналогіі сельскагаспадарчых жывёл, член-карэспандэнт НАН Беларусі.

Краязнаўчы каляндар
на 2010 год

Складальнік

Н.І.Бажок

Рэдактар

Л.І.Турмасава

Адказны за выпуск

Л.В.Мальцава

Падпісана да друку:

15.10.2009 года

Тыраж 30 экз.   Заказ № 11

Ксеракс ДУК “Гродзенская абласная навуковая бібліятэка імя
Я.Ф.Карскага”

230023 г.Гродна, вул.Замкавая, 20